

RAZMIŠLJANJE O NAŠOJ SUVREMENOJ EVANGELIZACIJI

Ako ikada, ono u naše vrijeme Katolička Crkva živi svoj povijesni trenutak na svim geografskim i bitnim meridijanima i paralelama svoga bića. Budući da smo i mi članovi te iste Crkve, ne smijemo ostati po strani, indiferentni i nezainteresirani problematikom koja je prezentna u sadašnjem trenutku života Crkve.

U svakom povijesnom času Crkve naviještanje Evandjelja bilo je primarna zadaća svih onih koji su na to pozvani. Za današnje vrijeme to je potrebno posebno naglasiti. Evangelizacija u suvremenom svijetu je tema koja bi morala zanimati i zaokupirati svakog kršćanina, jer je po sakramentima — osobito po sakramentu krštenja, potvrde i Euharistije — pozvan da svjedoči Evandjelje riječju i životom. Onima pak koji su »ex professo« dužni propovijedati i poučavati spasonosnu istinu Kristova Evandjelja (biskupi, svećenici, đakoni, teolozi, katehete, katehistkinje) pitanje evangelizacije suvremenog svijeta moralo bi im biti »kruh svagdašnji.«

Svima su nam dovoljno poznate (!) *smjernice II. vat. sabora* (pastoralna konstitucija »*Gaudium et spes*«) i česti *poticaji Sv. Oca Pavla VI.* nakon Sabora, npr.: »Momentarno stanje u društvu nalaže nam svima da preispitamo naše metode pastorizacije, pa da se svakako potrudimo pronaći način i mogućnost kako današnjem modernom čovjeku približiti Radosnu vijest u kojoj on može naći odgovor na svoja pitanja i snagu za svoj udio u ljudskoj solidarnosti.«¹

Treća Sinoda biskupa, održana u Rimu 1974. god., također je raspravljala o pitanju evangelizacije u suvremenom svijetu. Kao zaključak te Sinode papa Pavao VI. objavio je apostolsku egzortaciju »*Evangelii nuntiandi*« (naviještanje Evandjelja). Tu papa naglašava kako su biskupi — kao nasljednici Apostola — i svećenici — kao njihovi pomoćnici i suradnici — u prvom redu pozvani da se angažiraju u evangelizaciji svijeta.²

Mi smo dakle oni koji su pozvani i zaduženi ne samo *propovijedati* nego i *živjeti* Kristovo Evandjelje. »Današnji čovjek naime radije sluša one koji svojim životom svjedoče, nego učenjake; a ako sluša i učenjake-stručnjake, to čini zbog toga što oni svojim životom svjedoče o onom što naučavaju.«³ Ta velika i za nas odgovorna dužnost treba nam uvijek biti pred očima u našem životu i pastoralnom radu.

¹ Riječi su iz poznatog imendanskog govora Pavla VI. kardinalima 22. lipnja 1973. god., AAS, 65 (1973), str. 383; usp. čitav prikaz govora: »Obnova Crkve tek započinje«, GLAS KONCILA, br. 14/1973., str. 3.

² Usp. Pavao VI., »*Evangelii nuntiandi*«, br. 68.

³ Iz govora Pape Pavla VI. sudionicima Vijeća laika, 2. listopada 1974. — AAS, 66/1974., str. 568.

Svima nama, koji smo u službi evangelizacije, moralo bi biti jasno da se evangelizacija ne proteže samo na propovijedanje i tumačenje jedne nauke. Ona mora zahvatiti i život, naravni i nadnaravni. Nadnaravni život dolazi do izražaja u sakramentima i u njima svojstvenom izražavanju milosti i svetosti. Evangelizacija dolazi do svoje punine ako je u njoj zastupljena unutarnja povezanost, ili neprekidna naizmjeničnost, između liturgije riječi i liturgije sakramenta. Neki sakramenat naime mnogo gubi na svojoj učinkovitosti, ako njegovom podjeljivanju ne prethodi temeljita i sveobuhvatna pouka. Zadaća je evangelizacije upravo u tome: *vjerske istine tako podučavati kako bi svaki kršćanin bio u vjeri tako odgojen da mu sakramenti u životu zaista budu istiniti milosni znakovi vjere, a ne da ih samo pasivno prima.*

Ako se osvrnemo na našu domaću postsaborsku stvarnost, moći ćemo konstatirati neke sretne *pokušaje* reevangelizacije od strane pojedinaca ili pojedinih grupa. Oni su shvatili zahtjev vremena i pokazali se spremnima da mu odgovore.⁴ Premda se nalazimo tek na samim počecima reevangelizacije, tj. traženja novih oblika i putova za uspješnije i potpunije navješćivanje Kristove Vesele vijesti u našoj današnjoj konkretnoj situaciji i sredini, to ne može biti isprika za naše, više-manje, tapkanje u mjestu. Vjerujem da svi uviđamo kako nam svi ti hvale vrijedni pokušaji, koji su u većini slučajeva samo lokalnog karaktera, nisu dovoljni za sveobuhvatno rješenje čitave problematike koja stoji pred nama. Drugim riječima, trebalo bi nam biti jasno da se zajedničkim sistematsko organiziranim i razrađenim planom rada može kudikamo više postići, te da će plodovi takvog rada biti i kvalitetniji i brojniji, nego što se postizava pojedinačnim pokušajima. Čini se da je u cjelokupnoj problematici postsaborskih nastojanja oko reevangelizacije kod nas jedno pitanje bilo rijetko postavljano — rjeđe nego što bi to smjelo biti, a koje bi svojim odgovorom trebalo biti glavni preduvjet za svaki naš današnji i sutrašnji rad na evangelizaciji u našoj hrvatskoj sredini. To pitanje glasi: *Što je zapravo sadržaj vjerovanja našega čovjeka — vjernika? — Objava biblijskog Boga, kulminirana u povijesnoj osobi Isusa Krista, koji je — i sam osobni i pravi Bog — jedini pravi osloboditelj i usrećitelj čovjeka, ili prirodna religija obavijena debelim plaštem poganske magije s primjesama simbola i riječi kršćanskog obilježja!*⁵ Dobiti ispravan i potpun

⁴ Spomenuo bih ovdje zimske i ljetne »Škole« i »Tjedne« svećenika i katehistkinja, kao i pomjesne tzv. »Koncilske tribine«.

⁵ Pod kraj prošle godine osvrnulo se Uredništvo GK u svom »Komentaru«, — ponukano »poraznim rezultatima nenamjeravanog istraživanja« — na tematiku koja je bitna i u ovom našem pitanju. Svoj osvrt završilo je Uredništvo dramatičnim apelom našoj hrvatskoj Crkvi: »Biblija i Euharistija (objavljeni i prisutni Emanuel — Bog s nama! — op. m.), glavni sadržaji i smjerovi koncilske obnove... — to je ono što nam nedostaje. I ništa drugo ne može biti sadržaj ni metoda obnove našeg crkvenog života ni u ovoj Hrvatskoj marijanskoj godini...« — Usp. »Porazni rezultati nenamjeravanog istraživanja.« GLAS KONCILA, br. 21/1975., str. 2.

odgovor na to pitanje — sa sveobuhvatnim njegovim sadržajem — nije laka i jednostavna stvar. Budući da to nije lako, a vrlo je važno, nužno je potrebno angažirati veći broj ne samo pojedinaca nego i pojedinih grupa, odnosno institucija (u prvom redu naše teološke škole i fakultete). Bez pretenzije da dajem lekcije što i kako raditi, bit ću slobodan iznijeti jedan već prokušani način provođenja u djelo čitavog poduhvata koji je donio dobre rezultate.⁶

Premda mi nismo veliki narod, niti imamo dovoljno sredstava, pa ni dovoljno potrebnih stručnjaka, ipak nam to ne bi smjelo priječiti jedan veći i sveobuhvatniji rad na području reevangelizacije. Glavnu inicijativu, kao i odgovornost čitavog poduhvata, morala bi preuzeti naša Biskupska konferencija. Najprije bi trebalo oformiti jednu zajedničku komisiju, sastavljenu od više radnih grupa.⁷ U obzir bi došli: sociolozi, bibličari, psiholozi, antropolozi, povjesničari, pastoralni liturgičari.

Sociolozi bi morali obaviti svoj dio posla: ispitati elemente strukture religiozne svijesti našega vjernika.⁸

Bibličari bi, na osnovu podataka od sociologa, dali svoje mišljenje i interpretaciju o toj i takvoj religioznosti.

Psiholozi bi trebali pokazati razloge zbog kojih su ti i takovi izražaji religioznosti kod našega vjernika.

Antropolozi bi morali obraditi i dati odgovor na pitanje: kakav je naš konkretni čovjek kojemu se treba približiti i pružiti spasonosnu vijest Evanđelja (bogat, siromah, nezadovoljan . . .).

Povjesničari bi istražili razlog našega konkretnog katolicizma, izraz naše konkretne religioznosti kao produkt određene povijesne pozadine.

Pastoralni stručnjaci bi tada, prema rezultatima gore navedenih grupa, trebali dati prikaz konkretnog provođenja saznanja svih navedenih rezultata.

Sav taj poduhvat traži i određeno publiciranje i objavljivanje postignutih rezultata našoj široj katoličkoj javnosti, kako bi i ona bila upoznata s tokom obrađivanja zajedničke nam problematike.⁹ Rezultate istraživanja svih navedenih grupa primjenjivali bi tada — razrađeno u konkretnosti

---

⁶ Mislim na Biskupske konferencije svih zemalja Južne Amerike, koje su iza Papinog posjeta Južnoj Americi u kolovozu 1968. i njegovog poticaja angažirale sve raspoložive snage u organiziranju jednog suvremenog načina reevangelizacije naroda južnoameričkog kontinenta.

⁷ Po uzoru možda na liturgijsku komisiju koja je bila oformljena za pripremanje izdanja novih liturgijskih prijevoda.

⁸ Koliko je meni poznato, do sada je bilo jako malo stručnjaka iz redova naše hrvatske Crkve koji bi se sociološki pozabavili fenomenom religioznosti našega prosječnog vjernika.

⁹ »SLUŽBA BOŽJA« mogla bi poslužiti kao informativno sredstvo i ujedno doprinijeti svoj udio u sadašnjem trenutku života i rasta naše hrvatske post-saborske Crkve, posebno na liturgijskom i općepastoralnom području, kao što je to i samo Uredništvo svjesno proklamiralo. — Usp. SB, 1/1974., str. 2.

— po dijecezanskim i crkvenim regijama u svome radu svi oni koji sudjeluju u odgovornoj i časnoj zadaći evangeliziranja našeg suvremenog sunarodnjaka.

Jasno je da izneseni prijedlog nije potpuno dorečen, niti najsavršeniji. S njim bih ipak želio potaknuti na razmišljanje i domišljanje sve navjestitelje Radosne vijesti koji su spremni tražiti nove i efikasnije načine evangelizacije u našem narodu. Takvih, Bogu hvala, ima ne mali broj među nama, kako je to pokazala i anketa provedena od Vijeća za kler BKJ godine 1971. među našim svećenicima.¹⁰

Ako su mnoge tjeskobe u kojima se nalaze mnogi angažirani navjestitelji Radosne vijesti u ovom času hrvatske Crkve samo zato »jer se nastoji pošto-poto sačuvati neke oblike — sociološke, običajne, kulturne, vrijedne i velike — koji nemaju nikakvu vezu s evangelizacijom, odnosno sa sadržajem Evandjelja«,¹¹ onda bi svako daljnje inzistiranje na nužnom očuvanju istih značilo podržavanje i produžavanje jedne hipokrizije; označivalo bi našu zajedničku nedozrelost za problematiku sadašnjeg trenutka života naše Crkve; značilo bi — konačno — ne ispunjavanje naše zadaće i izdaju našega poslanja.

Nije li upravo Hrvatska marijanska godina svima nama prigoda da se probudimo iz naše samoobmanjujuće površnosti i ozbiljnije shvatimo naviještanje Evandjelja na veću duhovnu korist našega naroda?!

---

¹⁰ Usp. SVESCI, 21—24 (1972—73), str. 113.

¹¹ J. Turčinović, na teološko-pastoralnom Tjednu u Zagrebu 1975., usp. BOGOSLOVSKA SMOTRA, 2—3/1975., str. 351.